

Берлін, 12 жовтня 2018 р.

Роз'яснення щодо програми Федерального міністерства закордонних справ Німеччини «Розбудова співпраці з громадянськими суспільствами у країнах Східного партнерства та в Росії»

Програма з розбудови співпраці з громадянськими суспільствами у країнах Східного партнерства та в Росії уможливорює організаціям громадянського суспільства та задіяним у них громадянам усвідомлення своєї ролі головних діячів і важливих партнерів державної діяльності та суб'єктів надання підтримки трансформаційним процесам в регіоні.

Федеральний уряд хоче за допомогою інструментів культурної й освітньої політики створити можливості для того, щоб у передполітичному просторі в транскордонному режимі відбувалися дискусії і знаходилося порозуміння щодо мрій і травматичного досвіду народів, щодо багатого на конфлікти минулого та щодо сподівань на розвиток і суспільно-соціальний прогрес. Цього можна досягти лише тоді, якщо якомога більшій кількості задіяних діячів з сільських регіонів і урбаністичних центрів тієї чи іншої країни буде надана можливість для зміцнення соціальної згуртованості і розбудови структур громадянського суспільства, для сприяння розвитку основ вільного, демократичного та плюралістичного устрою і тим самим для забезпечення мирного співіснування народів у Європі в майбутньому. Для цих цілей у державному бюджеті на 2019 рік у статті 687 13 глави 0504 знову передбачені кошти для Федерального міністерства закордонних справ.

Яких цілей необхідно досягати?

Федеральний уряд надає сприяння заходам, спрямованим в рамках співпраці Німеччини з громадянськими суспільствами в країнах Східного партнерства та в Росії на всеосяжну підтримку необхідних перетворень і внутрішніх інтеграційних процесів. Це охоплює весь спектр культурних і освітніх проєктів (зокрема, ЗМІ, науку, освіту, в тому числі професійну, культуру, мову та роботу з молоддю).

Тому на сприяння заслуговують ті заходи, **які створюють або розбудовують сталі – суспільно-громадські структури співпраці між діячами з Німеччини та країн Східного партнерства або Росії. Крім того, проєкти повинні:**

- **досягати якомога більшої кількості діячів громадянського суспільства (зокрема, через мультиплікаторів) та**
- **переслідувати одну з таких подальших цілей:**
  1. **«Зміцнення плюралізму» – створення і розбудова розмаїття інформації, думок та ЗМІ:**

В рамках цієї мети йдеться про медійні проєкти. Ідея плюралізму є центральним і конституючим елементом сучасних демократій. Їхня легітимність полягає, насамперед, у визнанні розмаїття думок, інтересів та цілей, що існують у

суспільстві. Тому сприяння надається проектам, які слугують створенню і розбудові плюралістичного медійного ландшафту. Зокрема, при цьому враховуються проекти, які мають формувати стійкість суспільств до ненадійної та хибної інформації шляхом зміцнення і підвищення кваліфікації медійних діячів та забезпечувати кращий доступ до високоякісних і плюралістичних (місцевих) медійних продуктів.

Отже, придатними заходами є, наприклад, підготовка і підвищення кваліфікації журналістів, блогерів та інших медійних діячів у зазначених країнах, а також програми стажування журналістів у Німеччині. Заслужують на сприяння також проекти, спрямовані на посилення медійної компетенції, наприклад, через придатні заходи в школах та університетах або у сфері політичної освіти.

2. «Сприяння цінносним дискурсам» – зміцнення цінностей через суспільно-громадський діалог та культурно-політичні заходи.

В рамках цієї мети сприяння може надаватися, насамперед, обміну і культурним проектам. Основою внутрішніх інтеграційних процесів та національних партнерств є відвертий діалог про спільні риси, але також і про відмінності. Він завжди відбувається там, де люди зустрічаються, обмінюються думками та співпрацюють. Обмін думками про фундаментальні базові цінності, такі, як повага до прав людини, законність системи управління, незалежність судів, право особистості на життя і вільне розгортання свого потенціалу та принцип прийняття рішень більшістю голосів набувають в періоди політичних напруженостей особливого значення.

Отже, сприяння має надаватися також і тим заходам, які передають та зміцнюють вищезгадані базові цінності через суспільно-громадський обмін або через культурно-політичні заходи. Тут доцільними можуть бути діалогові заходи та особисті зустрічі суспільно-громадських груп, а також безліч форматів з усіх сфер культурного життя, стрижнем яких є вищезгадані цінності.

3. «Показ перспектив майбутнього» - заходи академічної, професійної та соціально-політичної освіти і підвищення кваліфікації

Тут ідеться в першу чергу про освітні та кваліфікаційні проекти («civility building»). Центральною потребою усіх, зокрема, молоді, є наявність перспективи власного економічного, суспільного та соціального росту і бачення шансів розвитку та прогресу для себе і свого оточення. Звідси випливає мотивація будь-якої суспільної, політичної та соціальної активності на користь власної країни. При цьому навчання і підвищення кваліфікації є фундаментом, на якому кожна людина будує свої власні особисті майбутнісні перспективи і мрії.

Тому вартими сприяння є заходи академічної, професійної та соціально-політичної освіти і підвищення кваліфікації, також і через виділення стипендій. Цільовою групою переважно, але не винятково, є молоді люди.

4. «Сприяння діалогу та порозумінню» – відновлення втраченої довіри на тлі територіальних конфліктів

У випадку з цією метою йдеться про заходи, які на тлі невирішених територіальних конфліктів сприяють відновленню в передполітичному просторі необхідної довіри між суспільствами, чії держави є сторонами того чи іншого територіального конфлікту. Невирішені територіальні конфлікти та напруженості, зумовлені різноманітними історичними наративами в регіоні, призвели також до глибокого розколу всередині громадянських суспільств та між країнами. Особливу роль відіграють при цьому розпад сприйняття себе та сприйняття інших, а також питання інтеграції меншин. Наслідками є взаємна втрата довіри, поява і поглиблення упереджень та відсутність готовності до спілкування. Для протидії цьому мусять бути наявними люди й організації, які прагнули б зрозуміти перспективи іншої сторони та розвинути на цій основі готовність до компромісів.

Тому сприяння має надаватися заходам суспільно-громадської співпраці, які на тлі територіальних конфліктів переслідують мету відновлення із використанням культурно-освітніх інструментів готовності до діалогу та порозуміння між постраждалими групами і тим самим відбудови втраченої довіри і демонтажу упереджень.

У яких країнах мусять реалізуватися проекти суспільно-громадської співпраці з точки зору їх придатності для сприяння?

Проекти суспільно-громадської співпраці заслуговують на сприяння, якщо вони реалізуються у **Німеччині, в Росії або в країнах Східного партнерства**. Країнами Східного партнерства є Вірменія, Азербайджан, Білорусь, Грузія, Молдова та Україна. Підтримувані учасники проектів повинні мати свій життєвий центр в одній із країн Східного партнерства, Росії, Франції чи Німеччині.

Можливими є проекти співпраці між діячами громадянського суспільства з Німеччини та однієї (**двосторонні проекти**) або декількох (**надрегіональні проекти**) країн Східного партнерства та Росії.

Оскільки метою програми є створення, розбудова та захист структур суспільно-громадської співпраці між Німеччиною і країнами Східного партнерства та Росією, **сприяння чисто національним проектам і проектам без партнера в Німеччині або в країнах Східного партнерства та в Росії не надається.**

Федеральний уряд має намір запобігати надмірній концентрації зусиль на заходи в столицях і метропольних містах та надавати якомога більшої кількості діячів громадянського суспільства в цих країнах можливості створювати мережі спілкування між собою та діячами в Німеччині. Тому Федеральний уряд хоче сфокусувати особливу увагу на проектах, які реалізуються в регіонах цільових країн.

Уряди Німеччини та Франції на засіданні Німецько-Французької Ради Міністрів 13 липня 2017 року ухвалили рішення щодо подальшого поглиблення співпраці між

Німеччиною та Францією. З огляду на це Федеральне міністерство закордонних справ Німеччини та Міністерство європейських і закордонних справ Франції на виконання цього рішення домовилися залучати також і в 2019 році французькі неурядові організації до масштабної співпраці з програмою «Розбудова співпраці з громадянськими суспільствами у країнах Східного партнерства та в Росії». Тому сприяння може надаватися також **спільним німецько-французьким проектам з одним або декількома партнерами в цільових країнах**, за умови, що партнерство між німецькими та французькими діячами громадянського суспільства налагоджене і що це задокументовано успішним здійсненням принаймі трьох спільних проектів. Вони повинні бути названі в ескізі (стислому описі) проекту. Право на подання заявки має лише німецький партнер.

Хто є діячами проектів, які заслуговують на сприяння?

Діячі, які беруть участь у заходах сприяння, мусять бути приписані до **сфери громадянського суспільства** в Німеччині, інколи у Франції та в країнах Східного партнерства або в Росії. Таким чином, цільовою групою заходів є **діячі поза сферою державної діяльності**. Типовими діячами є ЗМІ, асоціації, фонди (включаючи політичні фонди), виші, молодіжні об'єднання, працівники культури та інші неурядові організації. Також і заклади громадського радіомовлення та громадського телебачення є складовою громадянського суспільства.

Діячі, яких можна вважати суб'єктами державної діяльності, лише у виняткових випадках можуть бути віднесені до цієї сфери, якщо через місцеві умови діячі громадянського суспільства відсутні і якщо передбачені для сприяння заходи пропонують достатню гарантію досягнення переслідуваних політичних цілей.

Великого значення програма надає партнерській співпраці на рівні проектних партнерів. Усі партнери мусять якомога однаковішим чином бути залучені до організації, спрямування та реалізації проекту. Для забезпечення цього при поданні заявки після спливу стадії попереднього відбору вимагається надання заяви (letter of intent) про те, що проект розроблений і буде реалізовуватися спільними зусиллями. Заява повинна має підписана усіма партнерами за проектом.

У якому проміжку часу мають здійснюватися проекти?

Кошти сприяння – це **проектні кошти**. Це означає, що вони підлягають **принципу бюджетного аннуїтету**. Тому у загальному випадку проекти мусять бути **завершені протягом 2019 року, тобто до 31.12.2019**. В обґрунтованих випадках Федеральне міністерство закордонних справ може в обмежених обсягах відступати від цього принципу і схвалювати також **проекти з терміном реалізації більше року**. Передумовою цього є нагальна необхідність досягнення переслідуваних політичних цілей.

Одне лише посилання на сталість проекту у цьому взаємозв'язку недостатнє. Адже потрібно добитися, щоб якомога більша кількість діячів громадянського суспільства

отримала користь від надання грантового сприяння якомога більшої кількості проектів.

Визнання конкретного заходу таким, що має тривати більше року або декілька років, вважається необхідним тоді, коли зовнішньополітичні цілі, переслідувані наданням сприяння, не можуть бути досягнуті без визнання понадрічності чи багаторічності. Наприклад, це стосується тих випадків, коли той чи інший конкретний захід може бути здійснений лише в понадрічний період, тому що його тривалість має перевищувати тривалість академічного семестру.

Визнання понадрічного характеру конкретного заходу вважається конче необхідним, якщо немає інших альтернатив реалізації проекту.

Коли може розпочинатися проект?

Як правило, надання грантового сприяння схвалюється лише тоді, коли на момент прийняття рішення про надання сприяння проект ще не розпочатий. Проте водночас існує можливість клопотати перед Федеральним міністерством закордонних справ **при поданні заявки на схвалення гранту згідно з § 44 Положення про федеральний бюджет** про передчасне започаткування заходу. **У разі надання виняткового дозволу на передчасне започаткування заходу** проектні витрати можуть розраховуватися від конкретно названої дати, за умови, що пізніше з'явиться розпорядження про виділення гранту. Це означає, що від цієї дати можна розпочинати проект на **власний ризик**, ще до видачі розпорядження про виділення гранту. Правова претензія на грантове сприяння буде обґрунтованою лише після надходження зазначеного розпорядження.

Як Федеральне міністерство закордонних справ схвалює грантове сприяння?

З огляду на дуже високу зацікавленість з боку громадянського суспільства в участі у розбудові співпраці з громадянськими суспільствами у вищезгаданих країнах та в реалізації власних проектів Федеральне міністерство закордонних справ, очевидно, не матиме можливості підтримати наявними у нього коштами всі ідеї. Для якомога сильнішої мінімізації адміністративних витрат для всіх задіяних сторін у рамках процедури попереднього відбору ідентифікуються ті проектні ідеї, які, за умови виконання зазначених вище критеріїв, мають найкращі шанси на отримання сприяння і щодо яких може бути рекомендоване подання грантової заявки. **Процедура попереднього відбору здійснюється на основі проектних ескізів**, які у стислій формі виразно представляють запланований проект.

Ескізи проектів (німецькою або англійською мовою) можуть бути подані в період з 12.10.2018 по 23.11.2018 через веб-сторінку

<http://oepr.diplo.de>

На цій сторінці ви знайдете подальшу інформацію та інструкції щодо подання проектних ескізів. Протягом зазначеного періоду зацікавлені претенденти можуть отримати консультації щодо програми та її перебігу (контактні дані див. нижче).

23.11.2018 сторінка буде закрита для подання проектних ескізів. По тому жодні зміни більше не можливі. Проектні ескізи, подані іншими шляхами, не розглядатимуться.

У разі запитів щодо проектів, які Федеральне міністерство закордонних справ уже підтримувало в попередні роки, необхідно додати до ескізу проекту короткий опис досягнення мети.

Після розгляду всіх надісланих ескізів зацікавлені сторони орієнтовно наприкінці 2018 року отримають повідомлення із зазначенням того, чи має заявка на схвалення гранту згідно з § 44 Положення про федеральний бюджет з урахуванням усіх інших надісланих ескізів шанси на успіх. Аби заявка була розглянута, вона має бути складена німецькою мовою і надіслана поштою разом з усіма необхідними документами.

До кого мені звертатися, якщо у мене є запитання?

Для **уточнюючих запитань** у вашому розпорядженні у Федеральному міністерстві закордонних буде відповідальний підрозділ – відділ 601. Звертайтеся, будь ласка, електронною поштою – 601-oepr@diplo.de – або по телефону – (030 / 18 17 – 2148; – 7139; – 7966; –7967).

У разі виникнення **технічних складнощів** при користуванні сайтом <http://oepr.diplo.de> звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до пані Кароліни Йохгайм (Carolina Jochheim) (телефон: 030 / 18 17 – 7966, ел. пошта: 601-2-2@diplo.de, Mo-Fr 9-12 Uhr).